

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie
20-079 Lublin, ul. Dolna 3-go Maja 5
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 15 lutego 2007 r.

RLU – 61 – 71/06/RD

Decyzja RLU Nr 8 /2007

Na podstawie art. 23e ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080, Dz. U. z 2006 r. Nr 157 poz. 119 i Nr 170 poz. 1217), stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy oraz § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18 poz. 172 i z 2003 r. Nr 6 poz. 68), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów,
- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bezprawne działania przedsiębiorców S. M., J. K., A. S. wspólników spółki cywilnej pod nazwą P.U.H. A. w R. polegające na zamieszczeniu w Regulaminie Świadczenia Usług Telewizji Kablowej w sieci Telewizji Kablowej PUH A. zapisu o treści: „ *Informacje o zmianach postanowień zawartych w Regulaminie, Cenniku lub Ofercie Programowej przekazywane są przez Operatora pisemnie za pokwitowaniem odbioru lub za pośrednictwem środków masowego przekazu lub systemem poczty elektronicznej (na adres abonenta) minimum na 14 dni przed planowaną zmianą. Środkami masowego przekazu, o których mowa wyżej są: Tablice ogłoszeń w budynkach, informacyjny Program Planszowy Operatora.*” **i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 15 grudnia 2006 r.**

Uzasadnienie

W związku z prowadzonym monitoringiem rynku w zakresie świadczenia usług na rzecz konsumentów, mających na celu wyeliminowanie niedozwolonych postanowień umownych lub zakazanych praktyk, Prezes UOKiK przeprowadził kontrolę przedsiębiorców - operatorów telewizji kablowej . Jednym z takich przedsiębiorców byli: S. M., J. K., A. S. wspólnicy spółki cywilnej pod nazwą P.U.H. A. w R. (zwani dalej PUH A.).

Analiza przesłanych dokumentów w postaci Regulaminu Świadczenia Usług Telewizji Kablowej w sieci Telewizji Kablowej PUH A. (zwanego dalej Regulaminem) wykazała, że zawiera on postanowienie, które może stanowić niedozwolone postanowienie umowne wpisane do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK.

W związku z tym, Postanowieniem Nr 217/06 z dnia 6 grudnia 2006 r. wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne przeciwko PUH A. w R. pod zarzutem naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zamieszczenie w Regulaminie zapisu w brzmieniu: *§ 36 ust.1 „Informacje o zmianach postanowień zawartych w Regulaminie, Cenniku lub Ofercie Programowej przekazywane są przez Operatora pisemnie za pokwitowaniem odbioru lub za pośrednictwem środków masowego przekazu lub systemu poczty elektronicznej, (na adres abonenta) minimum na 14 dni przed planowaną zmianą. Środkami masowego przekazu, o których mowa wyżej są: Tablice ogłoszeń w budynkach, informacyjny Program Planszowy Operatora ”* mogącego stanowić niedozwolone postanowienie umowne wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co mogło stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080 ze zm.) (zwanej dalej ustawą OKiK).

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego przedsiębiorca odpowiedział, że kwestionowany zapis zostaje usunięty z Regulaminu i pismem z dnia 15 grudnia 2006 r. przesłał nowy wzór Regulaminu, który nie zawiera zakwestionowanych zapisów.

W trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego Prezes UOKiK ustalił i zważył, co następuje:

PUH A. w R. jest operatorem świadczącym usługi Telewizji Kablowej na terenie różnych miejscowości m.in. na terenie D.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej PUH A. stosuje Regulamin, który zawiera postanowienie określające prawa i obowiązki abonentów.

Z usług tego przedsiębiorcy korzystają osoby fizyczne-konsumenci, którzy decydują się na dostarczenie im sygnału telewizji za pośrednictwem telewizji kablowej.

W stosunku do wszystkich tych osób stosowane są zapisy Regulaminu.

Zgodnie z treścią art. 23a ust. 1 ustawy OKiK przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Art. 23a ust. 2 ustawy OKiK stanowi natomiast, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umownych, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Stosowany przez przedsiębiorcę zapis w swojej treści jest analogiczny z zapisami uznanymi już przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowienia umowne i wobec prawomocności wyroków tego sądu, zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego pod pozycją:

- 401 (wyrok z dnia 19 stycznia 2005 r. sygn. Akt XVII Amc 2/04, o treści: „O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany poinformować Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji na kanale informacyjno – planszowym, w formie ogłoszeń na budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków opłaty z nadrukowaną ceną” (wpisano dnia 5 maja 2005 r.).

Dla uznania określonego działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie takie musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów. Oceny zakwestionowanego działania należy dokonać w kontekście działania bezprawnego, o którym mowa w art. 23a ust. 1 ustawy o OKiK, jako niezgodnego z obowiązującym porządkiem prawnym lub dobrymi obyczajami, jak również w kontekście wymienionych w art. 23a ust. 2 cytowanej ustawy zachowań, które stanowią otwarty katalog przykładowych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W niniejszej sprawie postawiony przedsiębiorcy zarzut, aby mógł być skutecznie oceniony w ramach art. 23a ust. 1 i 2 ustawy OKiK musi spełniać poniższe przesłanki:

1. naruszać zbiorowy interes konsumentów,
2. być działaniem bezprawnym,
3. być zapisem wzorca umowy, którego treść w analogicznej postaci została już wpisana do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Pierwsza przesłanka jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości, gdyż ustawa OKiK chroni interesy nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować, jest to zjawisko o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu administracyjnym. Działania PUH A. skierowane są do z góry nieokreślonej liczby konsumentów poprzez ofertę usługową w postaci możliwości odbioru sygnału telewizji kablowej na terenie różnych miejscowości m.in. na terenie miasta D. W swojej działalności gospodarczej przedsiębiorca posługuje się przygotowanym przez siebie wzorcem - Regulaminem, który wiąże strony - przedsiębiorcę i konsumenta wraz z zawarciem pisemnej umowy na dostarczanie przez operatora (PUH A.) sygnału telewizji kablowej. Regulamin określa wzajemne prawa i obowiązki stron wynikające z podpisanej umowy.

Z oferty PUH A. skorzystali już konsumenci, którzy podpisali umowę z operatorem na dostarczenie sygnału TVK. Z usług tych w każdej chwili mogą skorzystać także inni konsumenci. W związku z tym krąg osób, który został już dotknięty stosowaną praktyką i który taką praktyką może zostać dotknięty jest nieograniczony, niemożliwy z góry do określenia, a tym samym spełnia warunki zbiorowego interesu konsumentów. Należy zatem uznać, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów.

Spełniona została zatem pierwsza przesłanka warunkująca ocenę tej sprawy pod kątem art. 23a ust. 1 i 2 ustawy OKiK.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie *porządek prawny* obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych, jako *zasady współżycia społecznego*.

Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy czyn sprawcy był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są:

- normy prawa powszechnie obowiązującego - jako reguły postępowania wyznaczone przez nakazy i zakazy wynikające z norm prawa pozytywnego, w szczególności prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, pracy, finansowego, ustaw i aktów prawnych regulujących poszczególne dziedziny gospodarki, itp.,
- nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego (dobre obyczaje) - *Komentarz do Kodeksu cywilnego Gerard Bieniek Lex Polnica Prima*.

O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego- *uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna- I PKN 267/2001* .

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie.

Okolicznościami tymi są:

- działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy,
- wykonywanie prawa podmiotowego,
- zgoda pokrzywdzonego oraz
- działanie w obronie uzasadnionego interesu (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377*).

Zakwestionowanym działaniem PUH A. w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie jest posługiwanie się

w stosunku do konsumentów – odbiorców sygnału telewizji kablowej zapisem w Regulaminie, którego tożsama treść została uznana przez Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwoloną klauzulę umowną i wpisany zostały do Rejestru niedozwolonych klauzul umownych.

W tym miejscu Prezes UOKiK podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) z którego wynika, że stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (art. 23a ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 68, poz. 804 ze zm.).

W ślad za tym należy przyjąć, że orzeczenie sądu w danej sprawie ma skutek również wobec osób trzecich, czyli w przypadku, gdy zakazana jest już jedna klauzula, jako niezgodna z prawem, a w obrocie gospodarczym w stosunku do konsumentów funkcjonuje zapis o treści analogicznej, jak ten w klauzuli zakazanej, celowe jest uznanie, że treść zapisu stosowana wobec konsumentów innych aniżeli ci dotknięci zapisem już zakazanym, stanowi o bezprawności takiego działania i równocześnie jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 ustawy o OKiK (stosowanie klauzul umownych wpisanych do rejestru klauzul uznanych za niedozwolone).

W niniejszej sprawie przedsiębiorca stosuje wobec konsumentów w § 36 ust.1 Regulaminu klauzuli o treści: *„Informacje o zmianach postanowień zawartych w Regulaminie, Cenniku lub Ofercie Programowej przekazywane są przez Operatora pisemnie za pokwitowaniem odbioru lub za pośrednictwem środków masowego przekazu lub systemu poczty elektronicznej (na adres abonenta) minimum na 14 dni przed planowaną zmianą. Środkami masowego przekazu, o których mowa wyżej są: Tablice ogłoszeń w budynkach, informacyjny Program Planszowy Operatora”*.

Pomimo nieznaczonej różnicy w brzmieniu zapisu stosowanego przez przedsiębiorcę i zapisów uznanych za klauzule niedozwolone i wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych, treść tych warunków oceniana jest w kontekście konsekwencji powstających po stronie konsumenta, którego one dotyczą – jest tożsama z konsekwencjami dotyczącymi konsumentów wobec których stosowane były klauzule wpisane do Rejestru. We wszystkich przypadkach dochodzi do naruszenia takich samych praw konsumentów.

Wzorce umów stosowane przez przedsiębiorców – profesjonalistów w kontaktach z konsumentami, nieprofesjonalnymi uczestnikami obrotu gospodarczego, podlegają szczególnemu nadzorowi i stałej kontroli.

Wzorzec umowy lub regulaminu charakteryzuje się zbiorem gotowych, opracowanych przez przedsiębiorcę zapisów bez udziału i woli drugiej strony, które kształtują wzajemne prawa i obowiązki stron umowy.

Wzorzec taki wyłącza możliwość negocjacji poszczególnych jego zapisów, często zawiera postanowienia, które w sposób nieekwiwalentny zabezpieczają interesy autora tego wzorca- przedsiębiorcy kosztem interesów konsumenta. Instrumenty kontroli wzorców umownych zostały wprowadzone do Kodeksu cywilnego w 2000 r. w postaci możliwości kontroli treści wzorca, która ma charakter abstrakcyjny i obejmuje poszczególne jego zapisy, jako klauzule.

Dokonując analizy zapisu wzorca Regulaminu stosowanego przez przedsiębiorcę ustalono, że spełnia on kryteria wzorca umowy, gdyż z informacji w nim zawartych wynika, że konsumenci- abonenci nie mieli wpływu na poszczególne zapisy, a dostawali do zapoznania się gotowy Regulamin, do którego zobowiązani byli się stosować. Zakwestionowany zapis o treści: *„Informacje o zmianach postanowień zawartych w Regulaminie, Cenniku lub Ofercie Programowej przekazywane są przez Operatora pisemnie za pokwitowaniem odbioru lub za pośrednictwem środków masowego przekazu lub systemu poczty elektronicznej (na adres abonenta) minimum na 14 dni przed planowaną zmianą. Środkami masowego przekazu, o których mowa wyżej są: Tablice ogłoszeń w budynkach, informacyjny Program Planszowy Operatora”* daje prawo operatorowi (PUH A.) do jednostronnej zmiany warunków świadczenia usług (zmiany w Regulaminie, Cenniku, Ofercie Programowej) bez możliwości skutecznego odstąpienia od umowy, gdy wprowadzone zmiany nie będą abonentowi odpowiadały, gdyż to operator w sposób dowolny wybiera jeden ze środków jakim powiadomi Abonenta o powyższych zmianach (pisemnie, środkami masowego przekazu, pocztą elektroniczną) i zanim abonent zorientuje się gdzie operator umieścił ogłoszenie o zmianach w umowie, minie 14 dniowy termin odwołania się od nowych zapisów umowy.

Dokonana zatem analiza treści zapisu stosowanego przez przedsiębiorcę w Regulaminie PUH A. wskazuje, że jego treść wyczerpuje przesłanki zapisów uznanych za niedozwolone.

Wobec powyższego należy uznać, że spełnione zostały przesłanki warunkujące uznanie działań PUH A. w R. za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 1 i 2 ustawy OKiK – bezprawne działanie przedsiębiorcy polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

W związku z tym, że przedsiębiorca zmienił stosowany przez siebie Regulamin w trakcie trwania postępowania administracyjnego w niniejszej

sprawie należało uznać, jak w sentencji decyzji, i stwierdzić zaniechanie stosowania praktyki z dniem wpłynięcia do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie oświadczenia przedsiębiorcy wraz z nowym wzorcem Regulaminu tj. z dniem 15 grudnia 2006 r.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (...), w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od decyzji Prezesa UOKiK przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa UOKiK - Delegatura w Lublinie.

Otrzymują:

1. Pan
S. M.
wspólnik s.c. PUH A. w R.
2. Pan
J.K.
wspólnik s.c. PUH A w R.
3. Pan
A.S.
wspólnik s.c. PUH A. w R.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Lublinie
Ewa Wiszniowska